

SLOVENSKI

vestnik

Izdatelj, lastnik in založnik: Dr. Franc Petek, Velikovec. — Uredništvo in uprava: Celovec-Klagenfurt, Gasometergasse 10, telefon 56-24. Glavni urednik: Franjo Ogris, odgovorni urednik: Lovro Potočnik. — Tiska: Založnika in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec-Borovlje. — Dopisi naj se pošiljajo na naslov: Celovec-Klagenfurt 2, Postfach 124.

Letnik XII.

Celovec, petek, 12. julij 1957

Štev. 28 (793)

Naše ozemlje ima druge skrbi

Velikovec je bil že nacistom tako pri-rasel k srcu, da so ga počastili s posebnim olupševalnim vzdevkom. Ni čuda torej, če je prav to zatohlo okolje tudi po zlo-mu nacističnega nasilja vedno spet tori-šče politične dejavnosti tistih krogov, ki skušajo s svojim, z demokracijo in na-predkom nezdržljivim rovarjenjem proti dobremu in enakopravnemu sožitju nem-ško in slovensko govorečega prebival-stva Koroške odvracati pozornost jav-nosti od nešteti življenjsko važnih in perečih vprašanj. Cela vrsta problemov gospodarskega in kulturnega značaja z dneva v dan vse bolj tare zlasti deset in desetletja načrtno zastavljeno in go-spodarsko zanemarjeno slovensko in je-zikovno mešano ozemlje. Prebivalstvo teh krajev v zadnjih letih vedno bolj odločno terja prekinitev tega nevzdržnega stanja in zahteva od dežele in države, da popra-vita in nadoknadi, kar je bilo v pre-teklosti namenoma zamujena v gospo-darski obnovi in izgradnji, ki bi omogo-čila priključek in rast tega ozemlja z go-spodarskim in kulturnim povprečjem vse dežele in države.

Vplivnim nazadnjaškim krogom kot no-siteljem diskriminacijske politike zapo-stavljaja in mrtvičenja našega ozemlja v preteklosti in tudi v povojnih letih so težnje naših krajev po možnosti enako-pravnega gospodarskega, kulturnega in družbenega razvoja skrajno neprijetne. Zato se jih skušajo vedno spet otresti s političnimi manevri, ki naj bi vsaj tisti del prebivalstva, ki še sledi njihovi preži-velji politični koncepciji, odvrnili od stvar-nega prizadevanja za boljše življenjske pogoje in jih zavedli na stranpot nacio-nalistične združenja in strupenega šoviniz-ma, ki pa sta, kakor je pokazala vsa pre-teklost, najslabša orientacija in prava za-voja resničnega napredka.

V tej luči je treba presojati tudi nedelj-sko zborovanje koroških OVP-jevskih vrhov v Lindenhofu pri Velikovcu. Od starih stebrov gnilega šovinizma ter zlo-glasnih »narodnih odločitev« in bivših nacistov pa vse do tako imenovanih, ob volitvah tudi s konservativne slovenske strani propagiranih »katoliških mož« v tej meščanski stranki, so bili zbrani vsi, ki bi se na svojih vplivnih in odgovornih polo-žajih radi izmotali pred reševanjem živ-ljenjsko važnih vprašanj s hujskanjem na narodnostno mržnjo in razpihovanjem sovraštva med obema narodoma na Ko-roškem.

Masivna gonja proti dvojezičnemu šol-stvu in komaj ustanovljeni slovenski gim-naziji, blatenje partizanske borbe, diskri-minacija naših izseljencev in drugih žrtev fašizma, pretakanje solz nad nesrečo ubo-gih nacistov, pogrevanje laži o vindišar-skih Korošcih, zgražanje nad našim ljud-stvom, da pošilja preveč svoje mladine v šole in groznja, da ne bo dobila služb in zaposlitve, vse to je bila vsebina velikov-škega OVP-jevskega konventikla. Očividno s ciljem, da bi torpedirali izvedbo čle-na 7 Državne pogodbe in preprečili našemu ljudstvu uresničitev njegovih pravic in teženj po enakopravnem življenju in razvoju.

Naše ljudstvo je že vsa leta vajeno ta-kih izbruhov proti mirnemu sožitju v de-želi in se ne bo odmaknilo od poti, ki jo je ubralo v borbi za svoje pravice in jo po-novno krepko in odločno podčrtalo na ne-davnem velikem zborovanju nad 300 nje-govih predstavnikov v Delavski zbornici v Celovcu.

Ni vse tako vroče kot se kuha, pravi star pregovor. V kolikor je huda nedelj-ska vročina še bolj podžgala razgrete šo-vinistične duhove Mayrhoferjevega kova, je res škoda, da ni bil navzoč spet tudi kdo z Dunaja, ki bi s treznejšo glavo vsaj ne-koliko ohladil razbeljene butice koroških šovinistov, kot se je zadnja leta že več-krat moralo zgoditi.

Stvarno življenje in njegove potrebe in zahteve namreč vsak dan bolj dokazujejo, da »skrbi koroškega obmejnega ozemlja« trajno ne bo mogoče dušiti z nedoglednim zavlačevanjem in odlaganjem. Z netenjem šovinističnih strasti in jalovo propagando

Spremembe v Moskvi v središču svetovne pozornosti

Odstranitev stalinističnih politikov Ma-lenkova, Kaganoviča, Molotova in Sepi-lova z vodilnih političnih in državnih po-ložajev ter kmalu zatem še zamenjava dosedanjega ministra za strojno industri-jo Pervuhina in odstavitev prvega pod-predsednika sovjetske vlade Saburova je še slej ko prej v ospredju zanimanja vse svetovne javnosti.

V Sovjetski zvezi, kjer so istočasno z veljavnostjo od začetka prihodnjega leta naprej ukinili obvezno oddajo kmetijskih pridelkov državi, so po objavi tih spre-memb in njihovi utemeljitvi v tozadev-nem sporočilu plenuma centralnega ko-miteja v teku številna zborovanja, na ka-terih visoki politični, državni in vojaški predstavniki pojasnjujejo sovjetski jav-nosti vzroke, zaradi katerih je prišlo do teh sprememb.

Na proslavi 250-letnice Leningrada je Hruščev povedal, da se je hotela odstav-ljena protipartijska skupina polastiti ključnih položajev v Partiji in vladi, da bi spremenila politično linijo Sovjetske zveze, ki jo je bil začrtal zgodovinski XX. kongres. Upirali so se — je dejal — razširitvi pravic zveznih republik v iz-gradnji gospodarstva in kulture ter v za-konodaji, na zunanjepolitičnem področju pa so na vse načine ovirali napore Sovjet-ske zveze za popuščanje mednarodne na-petosti in za okrepitev miru na svetu.

Po mnenju nekaterih zahodnih opazo-valcev je prišlo do sprememb v Sovjetski zvezi predvsem zaradi notranje gospodar-ske politike in njene usmeritve k decen-tralizaciji. Spričo dejstva, da je bilo na raznih zborovanjih širom Sovjetske zveze izrečenih zadnje dni proti izključeni čet-vorici več konkretnih in hudih obdolžit-tev glede napak in prekrškov zakonitosti, ponekod tudi ne izključujejo možnosti,

da z izključitvijo še ni izrečena zadnja beseda in da se bodo morali Molotov in ostali zaradi svojega škodljivega za-držanja in delovanja zagovarjati tudi pred sodiščem.

Z velikim in iskrenim zadovoljstvom so spremembe v Sovjetski zvezi pozdravili na Poljskem, kjer jih ocenjujejo kot velik prispevek k naglemu razvoju socialistič-nih sil Sovjetske zveze in vsega medna-rodnega delavskega gibanja, pa tudi k pri-zadevanjem za mir v svetu. V Jugoslaviji pa smatrajo, da se po teh spremembah

širše odpirajo vrata za tesnejše sodelova-nje zavestnih socialističnih sil in za jasnejše spoznavanje vzrokov in posledic vseh ne-gativnih pojavov iz dobe Stalinove vlada-vine. Z gledišča mednarodnih odnosov pa po-menijo te spremembe dokončno usme-ritev Sovjetske zveze na politiko popu-ščanja mednarodne napetosti in borbe za mir ter na krepitev mednarodnega sode-lovanja in aktivne koeksistence med na-rodni in državami ne glede na njihovo raz-lično notranjepolitično in družbeno uredi-tev.

Jugoslovanski državniiki v Sovjetski zvezi

Podpredsednika jugoslovanske vlade Edvard Kardelj in Aleksander Rankovič ter predsednik Ljudske skupščine LR Srbi-je Veslinov in generalpolkovnik Kreačič so s svojimi soprogami odpotovali na po-čitnice v Sovjetsko zvezo. Oddih name-ravajo prebiti na kavkaški obali. Na povratku iz Sovjetske zveze bodo jugo-slovanske osebnosti obiskale tudi neka-tere skandinavske in zapadnoevropske

dežele, med njimi — kakor poroča Reuter — tudi Avstrijo.

Spričo nedavnih velikih sprememb v Moskvi je zelo verjetno, da bodo jugo-slovanski državniiki kljub privatnemu zna-čaju njihovega potovanja izkoristili svoje bivanje v Sovjetski zvezi tudi za politič-ne razgovore s sovjetskimi voditelji, saj je jugoslovanska politika spričo zad-njih moskovskih dogodkov doživela nov uspeh.

Vprašanje Cipra pred rešitvijo?

Vprašanje otoka Cipra, ki že nekaj let čaka rešitve, je v zadnjem času postalo zopet aktualno in to spričo ameriškega predloga o rešitvi in spričo prihoda cipr-skega guvernerja Hardinga v Londonu.

Po ameriškem predlogu naj bi bil Ciper v prehodnem obdobju 20 let neodvisen, z določnimi pogoji, ki jih še niso objavili.

Pobude za rešitev ciprskega vprašanja, o katerih govorijo v Londonu, obsegajo

v glavnem dve možnosti: delitev Cipra med Turčijo in Grčijo ali pa razglasitev neodvisnosti v določenem roku ob med-narodnem jamstvu ali skrbništvu. Ven-dar bosta Grčija in ciprsko osvobodilno gibanje težko sprejela enega izmed teh predlogov in menijo, da bi pri razdelitvi otoka vztrajali samo v skrajnem primeru.

Britanski predlog cepitve otoka pa je v Londonu privedel do cepitve v vladi. Ne-kateri vodilni politiki kabineta nasprotu-jejo delitvi, med njimi je tudi minister za kolonije in guverner Harding ter zu-nanji minister Lloyd in notranji minister Butler. Najmočnejši zagovornik delitve Cipra med Turčijo in Grčijo pa je obramb-ni minister Duncan Sandys, ki trdi, da Ciper nima več vojaškega pomena, ker je britanska vlada itak že sklenila, da pre-loži glavni stan vojaških sil za Bližnji vzhod s Cipra v Kenijo. Tudi predsednik britanske vlade MacMillan je tega mne-nja, posebno še, ker je predsednik ZDA Eisenhower zagotovil, da bo vprašanje Cipra dokončno rešeno še tekom letoš-njega poletja.

In dejansko vse kaže, da prihaja cipr-sko vprašanje v odločilno fazo, v kateri bodo ZDA prevzele posredniško vlogo.

Pedagoški tedni so letos prezrli dvojezično šolo

Kakor vsako leto je tudi letos organizi-ral Pedagoški inštitut v prvih dneh počit-nic za učitelje posebne tečaje za nadalj-njo izobrazbo v posameznih strokah. Z raz-liko od zadnjih let pa letos posebnega te-čaja za učitelje na dvojezičnih šolah ni.

Kakor smo izvedeli je vzrok v tem, da so referenti, ki so se druga leta marljivo in vestno zavzemali za te tečaje, letos od-klonili svoje sodelovanje, ker je Peda-goški inštitut letos hotel na vsak način vsiliti kot referenta tudi znanega nasprot-nika dvojezičnega šolstva dr. Einspieler-ja. Če ta vest drži, je treba javno vpra-sati, ali se je tudi Pedagoški inštitut že vključil v znano šovinistično tako imeno-vano »Delovno skupnost za južno Ko-roško«. Drugače je namreč nemogoče tol-mačiti to naravnost izzivalno namero. Ob ustanovitvi je bilo brati, da gre pri Peda-goškem inštitutu za nadstrankarsko stro-kovno-znanstveno ustanovo, sodeč po tej njegovi provokatorični nameri pa je zdrk-nil na sila nizka, strokovno in znanstveno nevzdržna tla, ki ne upravičujejo več imena »Pedagoški inštitut«.

o prizadevanjih za izpolnitev več kot 35 let stare obljube borih, a še vedno proble-matičnih 17 kilometrov tako imenovane podjunske železnice, se skrbi našega ozemlja ne dajo spraviti s sveta. Prebival-stvo tega ozemlja, ne glede na jezik in narodnostno poreklo, bo iz dneva v dan glasneje terjalo drugih in stvarnejših de-janj, namreč: koreniti prelom s preteklost-jo, končno prenehanje zastavljanja in vse pogoje za možnost enakopravnega in vsestranskega razvoja.

Saj vendar za vse ostale stroke vabijo priznane znanstvenike, ki so z ljubeznijo in srcem zavzeti za svojo stroko, le za te-čaj za dvojezične učitelje so predlagali izrazitega sovražnika dvojezičnega šol-stva, ki mu je, kakor vse njegovo delo kaže, tudi strokovni slavistični študij le sredstvo za njegovo nestrokovno vindi-šarsko politikantstvo. Če se sedaj tudi že poluradne ustanove javno vključujejo v protislovensko propagando, potem je po-trebno, da tudi njih opozorimo na § 5 člena 7 Državne pogodbe, ki kakor je pred kratkim izjavil državni kancler Raab, tozadevno nima nobene napake, marveč jo je treba sprejeti in spoštovati v vsem njenem obsegu.

Menda tudi ni odveč, če ob tej prilož-nosti opozorimo »Pedagoški inštitut«, da se je tudi sedanjí rektor graške univerze, univerzitetni profesor dr. Matl, pred ne-davnim javno distanciral od nevzdržne »vindišarske« teorije in je to stališče jav-no potrdil tudi na binokostnem izletu po Koroškem, o katerem smo tudi v našem listu poročali. V tej zvezi tudi radevolje popravljamo naše svoječasno poročilo, da na tem izletu niso bili le slavisti, marveč tudi germanisti z Dunaja, vsled česar je bila nemška konverzacija potrebna.

Končno je Pedagoški inštitut prejel za izvedbo pedagoških tednov precejšnjo državno subvencijo, torej denar je iz dav-kov, ki jih tudi mi plačujemo. Brez dvoma ne za to, da se uporabljajo proti nam! Koroški Slovenci po takim zadržanju vse-kakor z upravičenim dvomom gledamo v »pedagoško« dejavnost Pedagoškega in-štituta.

Jeseni spet sprejemni izpiti na slovenski gimnaziji

Kakor poročamo na drugem mestu, so bili minuli ponedeljek in torek na Sloven-ski realni gimnaziji v Celovcu sprejemni izpiti za prve tri razrede. Vsi trije razredi so že sedaj zelo dobro zasedeni. Vendar imajo starši možnost prijave svojih otrok še za sprejemne izpite, ki bodo za vse tri razrede ponovno spet 9. in 10. septembra. Tudi za ta jesenski termin veljajo isti po-goji za sprejem, kot smo jih objavili v prvi junijski številki našega lista. Dijake je treba osebno ali pismeno prijaviti vsaj do 6. septembra na ravnateljstvu Sloven-ske realne gimnazije, Lerchenfeldgasse 22, v drugem nadstropju, soba šte. 65, kjer so do 6. septembra uradne ure samo vsak četrtek od 8. do 10. ure.

Doživljali smo festivalske dni

Marsikdo po naših krajih je v času vsakoletnega Ljubljanskega festivala že gojil na tihem željo, da bi se udeležil te ali one operne, koncertne ali folklorne prireditve v znamenitih Križankah v osrčju kulturnega središča vseh Slovencev. Zato je zelo hvalevredno, da je celovško prosvetno društvo »Bisernica« dalo pred nedavnim pobudo in pomoč pri organiziranju izleta v Ljubljano.

Nad trideset udeležencev iz raznih naših krajev se je odzvalo vabilu ter se poslužilo ponudene pomoči pri ureditvi potnih listin, pri rezerviranju festivalskih vstopnic in oskrbi prenočišč. Večina izletnikov se je pridružila skupni vožnji z avtobusom zveznih železnic, ki so prav ta dan spet obnovile redno sezonsko zvezo med Celovcem — Ljubljano — in Opatico. Drugi pa so jo ubrali čez Ljubelj ali čez Podkoren s svojimi vozili ter nudili še svojim znancem možnost hitrega in udobnega potovanja.

Običajno že itak zelo živahna Ljubljana je bila v obeh dneh našega izleta kot razgibano mravljišče. Na zaključne prireditve I. slovenskega festivala telesne kulture in na začetne prireditve V. ljubljanskega festivala so se zgrinjale iz vseh krajev in smeri Slovenije nepregledne ljudske množice.

Sredi sobotnega popoldneva se je vsa Ljubljana osredotočila na širokih pločnikih ob glavnih cestah mestnega središča, kjer se je v bohotnih barvah, slikovitih skupinah in pestrih krojih odvijala čudovita parada življenja in koristnega udejstvovanja prekipevajoče mladosti vse Slovenije. V poldrugournem mimohodu so se zvrstile pred navdušenimi gledalci strnjene vrste članov in članic najrazličnejših športnih in telovadnih društev. Od najmlajših telovadcev pa do vrhunskih slovenskih športnikov so korakali v strumnih vrstah mladi in tudi že starejši zastopniki vseh organizacij, ki se širom vse Slovenije na ta ali oni način bavijo s telesno kulturo, z različnimi oblikami telovadbe in z nepregledno vrsto športnega udejstvovanja. Kdor je videl te revije, si je lahko ustvaril vsaj približno sliko o velikem razmahu športnega in telesnovzgojnega dela in življenja v Sloveniji. Parada mladosti se je zaključila na Trgu revolucije z velikim zborom 25.000 športnikov, zvečer pa je sledila še slavnostna telovadna akademija na letnem telovadišču v Tivoliju. Učinkovit ognjemet z ljubljanskega gradu pa je v nočnih urah zalil prestolnico Slovenije s svetlobnimi raketami in bengaličnim sijajem.

Istega večera so fanfare s terase »Emo-

ne« in v predverju Križank naznaila začetek V. ljubljanskega festivala. V polnozasedenem letnem gledališču Križank, ki jih je mojstrsko oblikoval pokojni umetnik — velikan slovenske arhitektonske ustvarjalnosti prof. Plečnik, smo izletniki s Koroške prisostvovali uprizoritvi Hrističeve »Ohridske legende«, celovečernega baleta, s katerim je baletni ansambel ljubljanske Opere pred leti očaral in navdušil tudi že celovško publiko. Zamaknjeni smo strmeli v nemo igro plesa in mimike ljubljanskih umetnikov ter prisluškovali čudoviti glasbi ljubljanskih filharmonikov. Ob makedonski zgodbi o hlapcu Marku in njegovi ljubozni dc gospodarjeve hčerke Biljane, ki jo igrabijo Turki in jo odvedejo v suženjstvo, ki pa se s pomočjo pravljicne vile Biserke končno le združita v svobodi, smo nehoti podživljali povest o naši koroški Miklovi Zati in se čudili sorodnosti človeških usod in ljudskega bajanja v daljni Makedoniji in na našem tako rekoč že skrajnem obrobem koščku slovenske zemlje okrog Svaten in Pograda v osrčju Roža. »Nismo več marali na nebotičnik v kavarno, šli smo raje kar k počitku, ker bi bilo škoda v mestnem hrupu razpršiti globoko doživetje in čudovite vtise, ki smo jih odnesli s te predstave.« — mi je dejal drugo jutro mlad tovariš iz Železne Kaple. Mislim, da je s tem bolj globoko ocenil vrednost doživete večera, kot bi to zmogla še tako izčrpna in široko zajeta publicistična recenzija.

Sončna nedelja nam je nudila priložnost, da smo se na ljubljanskem gradu seznanili z njegovo zgodovino in zgodov-

vinskimi začetki ter razvojem in rastjo mesta. Razgledali smo se tudi še z nebotičnika ter z daljnogledom zajemali vso širino in razsežnost slovenske prestolnice, ki se je s svojimi novimi podjetji in strnjnimi modernimi stanovanjskimi bloki in naselji ter drugimi impozantnimi zgradbami razmahnila na vse strani skoro tja do podnožja Šmarne gore ter od predvojnih 80.000 narasla v zadnjih desetih letih že na več kot 140.000 prebivalcev.

Pred povratkom smo popoldne prisostvovali še velikemu telovadnemu nastopu na razsežnem centralnem stadionu, kjer se je v petnajstih točkah športnega sporeda zvrstilo v pestrih slikah in gibih nad 15.000 telovadcev ob vihnem navdušenju in zasluženem priznanju okrog 20.000 gledalcev. V kratkih stavkih take prireditve ni mogoče učinkovito opisati, tisti ki smo jo videli, bomo še dolgo imeli pred očmi mogočne slike in vtise ter jih ohranili v spominu. Cel predsednik Jugoslavije maršal Tito, ki je s svojo soprogo Jovanko prisostvoval prireditvi, je dejal, da je zelo presenečen nad množičnostjo telesne vzgoje in športa v Sloveniji, ko je želel vsej slovenski športni mladini mnogo uspeha pri nadaljnjem delu.

Redko kdaj pa nanese, da bi dvodneven izlet nudil udeležencem toliko zanimivega in poučnega razvedrila, zlasti pa tako zgoščeno kopico novih vtisov, doživetij in vzpodbud. Kdor je imel čas in je dozveten za lepoto kulturnega doživljanja, mu je lahko res žal, da se našemu izletu ni pridružil. Zares, doživljali smo festivalske dni.

— so.

Položaj gospodinjskih pomočnic je treba izboljšati

Za zaščito pravic gospodinjskih pomočnic danes še vedno velja zakon iz leta 1920, ki pa je za današnji čas že zastarel in nesprejemljiv. Od tega časa pa do danes se je socialna zakonodaja različnih delojemalskih vrst močno spremenila in izboljšala, dočim se za izboljšanje socialnega položaja gospodinjskih pomočnic ni nič storilo, kar je vodilo do tega, da je vedno manj deklet, ki še hočejo stopiti v službo kot gospodinjska pomočnica. Da bi se položaj tudi pri tej vrsti delojemalcev spremenil, je socialni minister Proksch predložil pristojnim oblastem osnutek zakona, ki ima namen izboljšati tudi socialno zaščito služkinj in izboljšati njih pravice do iste ravni kot je pri drugih delojemalcih.

Dočim zakon iz leta 1920 razlikuje med služkinjami, ki so vključene v družinski krog delodajalca in pred takimi, ki niso, ne predvideva osnutek novega zakona razlikovanja. Novi zakonski osnutek tudi točno predpisuje, da pomočnice, ki poleg gospodinjskega dela še delajo v obratu ali na kmetiji svojega delodajalca, pa čeprav samo za kratek čas, spadajo pod določila obrtnega reda, zakona za kmetijske delavce ipd. in ne pod določila zakona za gospodinjske pomočnice.

Končno bolniški list pri zobozdravniku zopet veljaven

Nova pogodba med bolniškimi zavarovalnicami in zobozdravniki je stopila v veljavo v ponedeljek in od tega dne naprej pri zobozdravniku zopet veljajo bolniški listi za zdravljenje zobovja. Odslej je spet potrebno samo to, da zavarovanec odda bolniški list in zobozdravnik sam obračuna z zavarovalnico. Na ta način je pacientom prihranjenega mnogo truda in dragocenega časa.

Seveda pa se pri vseh tistih, ki so v času, ko še ni bilo pogodbe, bili v zobozdravniški oskrbi, pojavi vprašanje, kdo bo kril stroške. Glede tega vprašanja je bilo objavljeno, da mora vsak pacient, ki ga je zobozdravnik zdravil pred 8. julijem, sam poravnati vse stroške in šele na podlagi zobozdravniškega računa bo dobil del stroškov povrnjenih od bolniške blagajne.

Do sporazuma med zobozdravniki in bolniškimi zavarovalnicami je prišlo na osnovi načrta, ki ga je izdelal Proksch že pred

Osnutek zakona tudi točno določa, kako je treba skleniti delovno pogodbo ter predvideva zvišanje plače. Razen tega osnutek zakona v nasprotju z zakonom iz leta 1920 točno določa delovni čas, kar je za gospodinjske pomočnice velikega pomena, saj so bile doslej le malo proste in prav v tem oziru na mnogo slabšem položaju kot ostali delojemalci. In prav to je veliko mladih deklet zadržalo, da niso šle v službo kot gospodinjske pomočnice. Po novem zakonu je tudi za gospodinjske pomočnice predviden prost konec tedna, ki se prične v soboto po zaključku dela in traja do ponedeljka, ko se delo zopet prične. Doslej so gospodinjske pomočnice imele pravico samo do prostega nedeljskega popoldne in enega prostega popoldne na 14 dni.

Ker pa je nadzorstvo izvajanja določil zakona ravno pri gospodinjskih pomočnicah težavno, predvideva osnutek novega zakona upeljavo posebnih kontrolnih organov, ki bodo čuvali določila novega zakona, ki ima namen dejansko izboljšati položaj ljudi, ki so doslej bili najmanj zaščiteni in zato tudi pogosto močno izkoriščani.

PO ŠIRNEM SVETU

Nevada. — Ameriška komisija za atomske poskuse v Nevadi je izjavila, da bo danes opravila poskus, ki so ga dolgo odlagali. Zaradi tehnične napake namreč eksplozija 28. junija ni bila uspešna. Sporočilo tudi pravi, da bodo 19. julija napravili poskus s prvo raketo za izstrelitev iz zraka proti ciljem v zraku. Raketo bodo izstrelili iz letala, cilj pa bo vnaprej določena točka v zraku. Poročilo nadalje trdi, da so se radioaktivni oblaki po nedavnih atomskih poskusih le minimalno nakopičili in da niso nevarni.

Kairo. — Politični krogi v Kairu pripisujejo velik pomen številnim stikom, do katerih je prišlo v zadnjem času med predstavniki Egipta, Sirije in Saudske Arabije in katerih namen je, zboljšati odnose, ki so bili skaljeni z jordanško krizo in obiskom kralja Sauda v Bagdadu in Amanu.

Washington. — Ameriške oblasti so izgnale člana madžarske delegacije OZN Pala Racza z obdolžitvijo, da je prekršil meje diplomatskega privilegija v ZDA. Pala Racz, ki je drugi sekretar madžarske delegacije OZN, je pred tednom dni odpotoval na Madžarsko.

Milan. — Italijansko poveljstvo je na letališču Linat v Lombardiji prikazalo najnovejša vojaška letala italijanske proizvodnje. Tej veliki paradi italijanskega vojaškega letalstva so prisostvovali tudi načelniki generalnih štabov francoskega, zahodnonemškega, angleškega, turškega in grškega letalstva. Razen tega je bilo navzočih tudi okrog 200.000 gledalcev.

Aleksandrija. — Odnosi med Francijo, ki je v času sueške krize bila med agresorji proti Egiptu, in Egiptom se normalizirajo. Tako je Francija sklenila, da bo odkupila od Egipta bombaž v vrednosti 10 milijonov egiptovskih funtov. Velika Britanija, Avstralija in Francija pa so ponudile Egiptu svojo pšenico v zamenjavo za bombaž.

Kairo. — Ta teden je v Egiptu in drugih arabskih deželah Srednjega vzhoda tako imenovani »alžirski teden«. Namen tega tedna je, nabirati prispevke za alžirsko narodno fronto ter široke množice teh držav seznaniti z dogodki in smotri boja v Alžiru. Teden je pod pokroviteljstvom predsednika Naserja in ministrom za socialno politiko Saferja.

Bonn. — Zahodnonemški Bundestag je začel razpravljati o ratifikaciji pogodbe o skupnem evropskem trgu in evratomu. Ker so se najmočnejše stranke v Bundestagu odločile, da glasujejo za ratifikacijo, računajo, da bosta pogodbi dobili potrebno večino.

Pariz. — Po ocenah francoskih izvedencev je v petrolejskih izviri na ozemlju Gabona v francoski ekvatorialni Afriki 5 milijonov ton nafte. Pričakujejo, da bodo nove raziskave potrdile mnenje, da je ondi še veliko več nafte. Francija je do sedaj vložila že 16 milijard frankov za raziskovalna dela na petrolejskih poljih Gabona.

Tokio. — Britanska vlada je razveljavila prepoved plovbe na področju Božičnih otokov, ki je veljala za časa britanskih atomskih poskusov. Britanska vlada je namreč 7. januarja letos obvestila Japonsko, da bo nevarno področje zaradi atomskih poskusov obsegalo 100 kvadratnih milj okrog Božičnih otokov v času od 1. marca do 1. avgusta.

Buenos Aires. — Venezuelška vlada je sklenila zapreti veleposlaništvo v Buenos Airesu in naročila osebu veleposlaništva, da se vrne v domovino. Ta sklep povezujejo z zelo ostro noto, ki jo je argentinsko zunanje ministrstvo izročilo Venezueli zaradi »peronistične dejavnosti« v Venezueli, kjer Peron uživa politični azil od leta 1955. Argentinska vlada v noti zahteva, naj venezuelska vlada ne dovoli politične dejavnosti Peronu, ker s tem krši pravice azila in ogroža mir v južnoameriških državah.

GOSPODARSKI DROBIŽ

Racioniranje bencina v Franciji ukinjeno

S 1. julijem je Francija ukinila racioniranje bencina. Istočasno pa se je povečala cena za normalni bencin za okoli 15 francoskih frankov na 90 frankov za en liter, super-bencin pa se je podražil za 3 franke. Potniki v inozemstvo dobijo posebne bone, na podlagi katerih lahko kupijo bencin po nižjih cenah. Podobno je tudi v Italiji.

Severna Afrika v težkem gospodarskem položaju

Gospodarski urad OZN je objavil poročilo o Tuniziji, Maroku in Alžiru. V njem je rečeno, da je proizvodnja v teh državah v zadnjih letih precej nazadovala. To se je pokazalo zlasti v kmetijstvu. Po mnenju omenjenega urada je prišlo do nazadovanja v teh državah zaradi povečanega odtoka zasebnega kapitala iz Maroka in Tunizije. Vse tri dežele bodo, kot vse kaže, dobivale tudi v bodoče gospodarsko pomoč iz tujine, morda celo večjo kot v zadnjih letih. Ta pomoč pa bo še vedno premajhna za normalen razvoj vseh treh dežel, oziroma za zaposlitev številnih brezposelnih v omenjenih treh deželah Severne Afrike.

Sporod V. ljubljanskega festivala v zadnjem tednu

15. 7. — Zagrebški kvintet. Rotovško dvorišče.
16. 7. — M. Bravničar: »Hlapec Jernej«. Ljubljanska opera s sodelovanjem Slovenske filharmonije. Križanke.
17. 7. — Ansambel slovenskih solistov. Rotovško dvorišče.
18. 7. — M. Bravničar: »Hlapec Jernej«. Ljubljanska opera s sodelovanjem Slovenske filharmonije. Križanke.
19. 7. — Večer pesmi in arij. Pojeta sopranistka Valerija Heybalova in baritonist Krsta Ristić. Križanke, predverje.
20. 7. — M. Bravničar: »Hlapec Jernej«. Ljubljanska opera s sodelovanjem Slovenske filharmonije. Križanke.
21. 7. — M. Bravničar: »Hlapec Jernej«. Ljubljanska opera s sodelovanjem Slovenske filharmonije. Križanke.
- *
Pričetek vseh prireditev ob 20.30 uri.

Prva knjiga za Slovensko gimnazijo

Hkrati, ko so bili prvi sprejemni izpiti na Slovenski gimnaziji je izšla tudi prva knjiga za to šolo.

Slovenska prosvetna zveza je s subvencijo Zveznega ministrstva za pouk založila in izdala Slovenski jezik, pregled slovenske slovnice, ki je kot podlistek izhajal v Slovenskem vestniku. Knjigo je, kakor znano, napisal univerzitetni prof. dr. Mirko Rupel in je po zveznem ministrstvu za pouk na Dunaju dne 31. 10. 1956, števil. 90830/18a/56 odobrena za uporabo kot učna knjiga na srednjih in glavnih šolah.

S knjigo je izpolnjena velika vrzel, ki so jo občutili posebno učiteljski, pa tudi učitelji, ki do sedaj niso imeli tudi od avstrijskega ministrstva odobrene prepotrebne učne knjige za zavestno učenje jezika. Knjiga je napisana poljudno in nikakor ne suhoparno, kakor smo to vajeni pri znanstvenih knjigah. Primeri so vzeti iz vsakdanjega življenja in današ-

nje stvarnosti in je v sprememnem tekstu toliko lepih, globokih misli, da človek seže z enako ljubeznijo po njej, s kakršno je bila brez dvoma pisana od priznanega avtorja za naše koroško slovensko ljudstvo. Zato ne preslišimo njegovega opozorila: »Še enkrat bi vas opozoril, kolikšnega pomena je narečje za znanje knjižnega jezika. Kdor zna svoje narečje, katero koli že, se bo naučil knjižnega jezika igraje in mnogo laže kakor na primer tujec, pa naj bo še tako nadarjen za jezike.« Oton Zupančič je učil: »Kdor hoče znati pisati knjižno slovenščino, mora sprejeti vase vsaj narečje svojega kraja z vsem notranjim ustrojem in z vso gradnjo; iz njega bo z lahkoto razvil vsa slovnicična pravila in kadar bo v dvomu, najde tam oporo in potrdilo ali zavrnitev. Vsi zajemajte tam!«

Oprema knjige, ki jo je tiskala tiskarna »Založniške in tiskarske družbe z o. j. Drava«, je prikupna, čeprav ni vezana ampak samo broširana. Odlikuje jo tudi priročni format. Tisk je v redu in dobro čitljiv, moti pa tiskovna napaka na četrti strani.

Knjižica, ki obsega 120 strani teksta, stane 20.— šil., za večja naročila preko učiteljev in šol pa bo SPZ dala poseben popust.

Slovenski prosvetni zvezi smo lahko hvaležni, da je z izdajo pregleda slovenske slovnice dala mladi slovenski gimnaziji takoj v začetku njenega poslovanja prvo učno knjigo — Slovenski jezik.

Knjige v službi človeka

Prav gotovo si današnjega življenja brez knjig, brez tiskane besede, sploh ne moremo več misliti, ker knjige igrajo v življenju človeštva takšno vlogo, da so postale nepogrešljive. Knjige seznanjajo človeka z že pridobljenimi izkušnjami na najrazličnejših področjih znanosti, tehnike, medicine ter drugih ved, kar je za nadaljnji razvoj in obstoj človeštva nujno potrebno. Kaj bi počele šole brez knjig? Razen tega knjige povezujejo narode, jih seznanjajo med seboj — z romani, potopisi, poezijo, črticami ipd. Prevodi v razne jezike posredujejo dela enega naroda prav preko knjig več narodom, kar vodi k povezavi med ljudmi različnih jezikov in barv.

Knjige pa imajo tudi svojo zgodovino, ki je prav gotovo zanimiva, pestra in razgibana. Že od vseh početkov je igrala knjiga, seveda v začetku samo pisana, pomembno vlogo. Mnogo zgodovinskih momentov bi bilo že zdavnaj pozabljenih, če ne bi bili zabeleženi v knjigah. Najstarejšo knjigo na svetu hrani Narodna

knjižnica v Parizu. To je zvezek papirusov, najden v neki staroegiptovski grobnici, ki izhaja iz leta 3350 pred našim štetjem — torej danes star že 5300 let — in ga je našel Francoz, arheolog Prisse d' Avennes.

Knjige kot tako važen činitelj v zgodovini človeštva pa so tudi po velikosti in obsegu zanimive. In sicer je največja knjiga na svetu dolga 190, široka pa 90 cm. To je anatomski atlas, tiskan leta 1820 na Dunaju. Danes se nahaja kot zanimivost v muzeju.

Najmanjša tiskana knjiga ima površino 60 kvadratnih milimetrov. Tiskana je v Padovi in ima 208 strani. Vsebina je Galilejevo pismo iz leta 1615.

Najtežja knjiga je »Parga«, zgodovina nekega grškega otoka v Egejskem morju. Knjiga tehta 448 kg in je bila tiskana pred 150 leti v enem izvodu.

Knjiga z največjim številom strani je stari kitajski slovar, ki so ga pred 500 leti tiskali po nalogu cesarja Kien-Lunga. Slovar ima 853.456 strani.

Prežihov zbornik verna slika velikega pisatelja in človeka

Pri mariborski založbi »Obzorja« je tega dne izšla knjiga, ki spada med najboljše tozadevna dela po zadnji vojni: je to Prežihov zbornik, ki ga je uredila Marja Boršnikova.

Prežihov Voranc, naš ožji koroški rojak iz Mežiške doline, ki ga po njegovih umetninah posebno cenimo in ljubimo koroški Slovenci, je v tej monumentalni knjigi (tudi po opremi in ureditvi je ta publikacija v čast založbi in vsem, ki so jo pripravljali!) prikazan v vsej njegovi veličini, tako kot človek, kot pisatelj in kot revolucionar. Bogato gradivo je urejeno v obliki, ki posrečeno prikazuje življenjsko pot tega našega umetnika ter nas seznanja (posebno zgovorna so Vorančeva pisma) s posameznimi življenjskimi obdobji in z njegovimi ustvarjalnimi načrti, s katerimi se je moral pogosto boriti za ohranitev življenja.

Zbornik prinaša v kronološkem zaporedju najprej dve črtici iz Vorančeve rokopisne ostaline, katerim sledi njegova korespondenca, nato je objavljena vrsta spominskih sestavkov, v katerih govorijo posamezni pisci o srečanjih s Prežihovim Vorancem, ob koncu pa so priložene študije mladih slavistov o Vorančevem slovestvenem ustvarjanju. Tudi biografski in bibliografski podatki ne manjkajo, celotno delo pa še izpopolnjujejo številne slike in fotografije, ki prav tako predstavljajo pomembne dokumente o velikem umetniku in njegovem življenju ter ustvarjanju.

Poleg štirih zajetnih knjig, ki so ob

Dr. MIRT ZWITTER

Južna Tirolska — manjšinski problem Nemcev

(Ob desetletnici Italljansko-avstrijskega sporazuma v Parizu)

Predvsem spomenica naglašja ureditev šolstva, ki po številu osnovnih in srednjih šol daleč prekaša državno povprečje. Vse učiteljstvo, šolski upravitelji in nadzorniki so člani nemške manjšine.

Širokogrudnost na tem področju je bila zelo velika: Spregledalo se je pogoje državljanstva, usposobljenosti in celo potrebnih študijskih zaključkov.

Kot drug sličen primer, ki je dokaz upoštevanja jezikovnih pravic, navaja spomenica zakonski predlog vlade parlamentu z dne 6. novembra 1956, da se loči sodni okraj Neumarkt (Egna) od okrožnega sodišča v Tridentu in priključi okrožju sodišča Bozen. Na ta način bodo upoštewane jezikovne pravice prizadetega prebivalstva pred obema sodnima instancama.

Italijanska vlada je mnenja, da se iz podanega upravičeno sklepa, da se izvajanju dvojezičnosti z upoštevanjem določb Statuta, zakonov in administrativnih ukrepov na primeren in konkretno učinkovit način zadosti. O izpopolnitvi sistema dvojezičnosti v notranjem poslovanju uradov in v občevarjanju uradov med seboj se more v ostalem razmišljati. Nikakor pa se ne sme pozabiti, da je možna uved-

ba popolne dvojezičnosti samo postopno in v roku, ki se ga ne da preje točno določiti.

Tč. 1. lit. d Sporazuma: enakopravnost pri namestitvi in razdelitvi mest med obema narodnostnima skupinama

Spomenica uvodno k temu vprašanju naglašja, da iz besedila nikakor ne izhaja neposredna obveza Italije, da bi morala biti razdeljena javna mesta po številčnem razmerju med narodnostnima skupinama, kakor to trdi avstrijska spomenica. Italija se je namreč obvezala samo, da prizna (v fašistični dobi neupoštevano, v demokraciji pa samoumevno) načelo enakopravnosti »da se doseže zadovoljivejšo razdelitev mest med obema narodnostnima skupinama.«²²⁾ V nadaljnjem spomenica ugotavlja, da ni dosti nemških interesentov za državne službe.²³⁾ To kljub

²²⁾ Pripomba: To tolmačenje sledi italijanskemu besedilu Sporazuma. Angleško originalno besedilo dopušča obe tolmačenji. Za formulacijo je bilo že ob pogajanjih trdo trenje.

²³⁾ Pripomba: Isto smo ugotovili kot dejstvo tudi mi zgoraj (Primerjaj tozadevna izvajanja v nadaljevanju 10 zgoraj!).

26 dejstvu, da je italijanska vlada že pred Pariškim sporazumom in ne da bi bila za to po mednarodnih obveznostih dolžna, s posebnimi zakonodajnimi in upravnimi ukrepi pospeševala sprejem čim večjega števila nemško govorečih v javne službe. Tako je bil že leta 1945 dan pristanek, da so Nemci, ki so prišli v službe v času nemške zasedbe, lahko ostali na svojih mestih. Isto velja v velikem obsegu za šolstvo, kjer sta se ureditev in personal prevzela, čeprav v mnogih slučajih pomožni nemški učitelji niso mogli dokazati zahtevane strokovne usposobljenosti. S posebnim zakonskim dekretom začasnega državnega predsednika z dne 13. dec. 1946, št. 569, so bili prilagojeni občinski uradi za potrebe dvojezičnosti ter izdani tozadevni predpisi za občinske tajnike. Ponovno je bila državna uprava z okrožnicami januarja 1946, februarja 1947 in aprila 1949 pozvana, da dodeli svojim podrejenim uradom zadosti dvojezičnega osebja, če treba tudi s premestitvijo domačinov iz pokrajine Bozen, ki službujejo v drugih provincih.

Tudi izvajanje Zakona št. 1008 z dne 20. julija 1952 o zopetni zaposlitvi reopantov predstavlja doprinos k nastavitvi nemško govorečih uslužbencev. Poleg tega so sprejele Državne železnice, uprava Področja, province in občin izven plana personal, ki je po večini izmed nemško govorečega prebivalstva. Tako je bilo že

KULTURNE DROBTINE

Ameriški roman letos brez nagrade

V Ameriki letos niso podelili vsakoletne znane Pulitzerjeve nagrade za roman, ker se je žirija vzdržala, da bi to visoko priznanje dodelila kateremukoli ameriškega pisca romanov. Tudi nagrade za gledališče ni dobil nihče od še živčih ameriških dramatikov: pripadla je pokojnemu piscu romanov. Tudi nagrade za gledališče ni dobil nihče od še živčih ameriških dramatikov: pripadla je pokojnemu piscu Eugenu O'Neill, dobitniku treh Pulitzerjevih nagrad in nobelovemu nagrajencu za njegovo dramo »Dolgo potovanje v noč«. Za to delo je pisatelj želel, da ga ne uprizore, preden ne mine četrto stoletje od njegove smrti. Njegova vdova pa je dramo, polno avtobiografskih elementov, objavila in jo sedaj že mesece uprizarjajo v razprodanih dvoranah v New Yorku.

Humoristične pripovedke Branka Čopiča v nemščini

Še letos se bo na avstrijskem knjižnem trgu pojavilo delo enega najboljših jugoslovanskih humoristov Branka Čopiča. In sicer bo na Dunaju izšel ciklus njegovih humorističnih pripovedk »Doživljaji Nikoletine Bursača« v nemškem prevodu. Čopič je v Jugoslaviji posebno poznan po svojih humorističnih delih ter otroški književnosti in je eden najbolj čitanih jugoslovanskih piscev. Tako bo s prevodom v nemščino postal popularni in priznani jugoslovanski književnik dostopen tudi nemškemu bralcem.

Zlata medalja za življenjsko delo

Ameriška akademija znanosti in umetnosti je pred nedavnim podelila znanemu ameriškega književniku Johnu Dos Passosu zlato medaljo za življenjsko delo. Dos Passos je dosegel glavne uspehe na področju romana, in sicer z dvema velikimi trilogijama. Prvo — »U.S.A.« — sestavljajo romani »42. vzporednik«, »Tisoč deset sto devetnajstega« in »Veliki denar«, v drugi — »Distrikt Kolumbija« — pa je združil romane »Pustolovščina mladega človeka«, »Številka eden« ter »Veliki načrt«.

Knjižna žetev v Jugoslaviji

Od osvoboditve do začetka tekočega leta so jugoslovanske založbe izdale 1500 izvornih knjig sodobnih jugoslovanskih pisateljev. Samo v preteklem letu je bilo izdanih 227 takih knjig, po posameznih republikah v naslednjem številu: Srbija 80, Hrvatska 75, Slovenija 41, Makedonija 17, Bosna in Hercegovina 8 ter Črna gora 6.

v prvem obdobju avtonomnega vladanja doseženo znatno zboljšanje razdelitve mest, posebno pri krajevnih ustanovah in uradih. Tudi statistika avstrijske spomenice, ki ne odgovarja točnemu stanju, dokazuje prirastek nemško govorečih tako pri državnih upravi kot predvsem v pokrajinski upravi. V nekaj primerih, kjer avstrijska spomenica izkazuje slabo udeležbo manjšine, se lahko dokaže, da pri Nemcih ni zanimanja za državne službe. Tak primer je n. pr. navedena kvestura v Bozenu.²⁴⁾ Da bi temu odpomogli, je bila z Dekretom predsednika republike z dne 21. nov. 1951, št. 1396, uvedena nemščina kot obligatni ali pomožni izpitni predmet za razpis državnih mest v pokrajini. To je točno to, kar predlaga avstrijska spomenica. Službo dobi torej tisti, ki dokaže znanje nemščine. Žal se nemška manjšina tega zelo malo poslužuje. Tako je moglo Notranje ministrstvo zaradi pomanjkanja prijav v letih 1952 do 1956 v štirih razpisih oddati od 18 razpisanih mest z znanjem nemščine samo sedem, Finančno ministrstvo v šestih razpisih od 43 mest samo 17. Gornji dekret je sicer res veljal samo za dobo petih let, vendar je bil podaljšan.

(Nadaljevanje sledi)

²⁴⁾ Pripomba: Uprava policije, ki jo je avstrijska spomenica navajala!

Redek primer materinske ljubezni v živalskem svetu

Za tiste, ki se hočejo odvaditi kajenja

Prebivalci jugoslovanskega obmorskega mesteca Kraljevice pripovedujejo o zanimivem doživljanju njihovega someščana Ernesta Justića.

Pred nekaj dnevi je kot običajno sedel Justić na svojem travniku in pasel svoje ovce. Bilo je vroče, zato je mož sedel v senco. Nenadoma se je pred njim pojavil zajec. Ustavil se je nekaj korakov pred njim. Justić je pomislil na dober lov in že iskal z očmi kamen, s katerim bi zajca pobil. Toda zajec je izginil. Minulo je nekaj trenutkov in žival se je zopet pojavila pred Justićem in se povzpela na zadnji nogi. Justiću se je to zdelo čudno in je opustil misel, da bi zajca ubil. Jelo ga je zanimati, zakaj se ta plašna žival upa tako približati človeku. Počakal je trenutek. Še dvakrat se je zajec oddaljil in zopet vrnil, vedno pa se je postavil na zadnje noge. Justiću se je zdelo, da je samica. Vstal je in stopil naprej. Zajklja se ga ni bala. Skakljala je počasi naprej, Justić pa za njo. Šla je do drugega konca travnika in se ves čas ozirala na Justića, ki ji je sledil v oddaljenosti treh do štirih korakov. Končno se je zajklja ustavila. Justić si je natančno ogledal travnik in zagledal v bližini nenavaden prizor. Okoli štirih zajčjih mladičkov se je zvijala velika be-

louška. Kača je z odprtimi čeljustmi opazovala svoj plen, zajčki pa so kakor hipnotizirani pričakovali svojo usodo. Ernest Justić je hotel ubiti kačo s kamnom, toda bal se je, da ne bi zajčkov poškodoval. Oddaljil se je, si urezal šibo in krenil proti kači. Belouška se je prestrašila in se splazila v grmovje. Zajčji mladički so bili rešeni. Tedaj se jim je Justić približal in dvignil vse štiri zajčke in jih prenesel daleč od tega kraja, čisto na drugi konec travnika.

Zajklja je vse to opazovala. Ko je čutila, da je nevarnost minila, je postala živahnjša. Vrnila se je k svojim mladičem in živo gledala človeka ki ji je rešil mladiče.

Kakor je znano, je zajec zelo boječa žival in se boji človeka. Tokrat pa jo je močni živalski instinkt, da zaščiti svoje mladičke pred nevarnostjo, nagnil, da je odšla po pomoč k človeku. Ta redki dogodek je prekrasen primer materinske ljubezni v živalskem svetu.

Največ padavin in največja rečna globina

Najbolj deževni kraj v Evropi ni v Angliji, ki sicer slovi zaradi svojega večno slabega vremena — kajti šele pred kratkim so britanski vremenoslovci zapisali v »zlato knjigo«, da nad vso Britanijo ni bilo niti enega oblaka — marveč v bližini vedno sončnih obal južnega jugoslovanskega primorja. V Crkvicah sredi visokih črnogorskih planin, nedaleč od Boke Kotorske, ki leži v enem najlepših zalivov na svetu, dosežejo letne padavine 4.624 milimetrov, torej nad 4,5 metra.

Zanimivo je, da področje Crkvic kljub bogatim padavinam pogosto trpi zaradi suše, zakaj vsa voda se takoj izgubi v luknjičavih in razpokanih plasteh kraškega apnenca. Daleč spodaj pa se voda spet pokaže v obliki bogatih studencev. Crkvi-

ce so torej kraj, kjer pade največ padavin v Evropi.

Drugi evropski rekord pa je na nasprotnem, severovzhodnem koncu Jugoslavije. To je devet kilometrov dolga soteska Kazan (Kotel), najbolj romantičen in ladjam najbolj nevarni del takoimenovane Djerdapske klisure, kjer so izmerili največjo evropsko rečno globino. Mogočna Donava, ki je pred vstopom v to ožino široka ponekod do dva kilometra, se požene med skalne bregove, ki so na najožjem mestu komaj 160 metrov vsaksebi. V tej soteski je voda izkopalala številne »lonce«, ki so globoki tudi do 53 metrov. Dno teh globeli je 9 metrov pod vodno gladino Črnega morja, ki se vanj izliva Donava, potem ko preteče še tisoč kilometrov dolgo pot.

Koliko zaslužijo kronane glave

Iz nekega pregleda, ki je bil objavljen v ameriški reviji »Life«, je razvidno, da ima Eisenhower pravzaprav nizko plačo. Letno dobiva namreč »samo« 100.000 dolarjev in okoli 50.000 dolarjev potnih stroškov. Toda ta znesek predstavlja le žepnino, če ga primerjamo na primer z dohodki angleške kraljevske družine, ki prejema letno skupno 4,3 milijona dolarjev. Kraljica Elizabeta II. pa sprejema za svojo osebo letno 1,3 milijona dolarjev, kar je tudi najvišja plača med evropskimi kronanimi glavami. Nizozemska kraljica Juliana prejema letno 395.000 dolarjev za svojo uporabo in okoli 90.000 dolarjev za vzdrževanje kraljevskih palač. Njen sin princ Bernhard in hčerka Beatrix dobivata vsak 80.000 dolarjev letno. Švedski kralj Gustav ima precej višje dohodka: razen 800.000 dolarjev letnih dohodkov si lahko »prisluži« še okrog 10.000 dolarjev s prodajo cvetja in povrtin iz kraljevskih vrtov. Belgijski in danski kralj pa prejmeta 780.000 oziroma 350.000 dolarjev letno.

Pomivanje posode v Kongu

Neka evropska družba se je pogovarjala pri mizi o strežnikih.

»Ali veste, kako zna strežnik gospoda Clementa izvrstno pomivati posodo?« vpraša star uradnik. »Ne vem«, odgovori Coallen.

»Dobro, pa vam na kratko povem. Trikrat se zgane, pa je vse mimo. Najprej potegne z jezikom po krožniku, da obliže vse ostanke, kajti v naravi se ne sme nič izgubiti. Nato obriše krožnik parkrat v svoje košate kodre. Za konec pa obriše krožnik z edino zamorsko obleko, z majhnim predpasnikom, ki ga nosijo zamorci okrog ledij.«

»Potem pa je Mutezo, pomivač kapetana Johna Bookmana, še bolj spreten.« pristavi nek drugi. »Tega je naša evropska civilizacija tako predelala, da bi ga bilo sram, če bi jedel ostanke kakega Evropejca. Kapetan ima velikega, lepega psa. Po kosilu je moral pes »Tom« krožnik oči-

stiti, kar je seveda prav rad storil, in sicer tako temeljito, da ni bilo niti kapljice juhe več na krožniku. Nato pa je Mutezo psa zasukal in obrisal s Tomovim repom krožnik, da se je kar svetil.«

Major King Louis pa je imel izreden dar opazovanja. Nekega dne je opazil po kosilu, da je njegov črni strežnik posebno dolgo umival njegovo posodo. Major se je tiho približal kuhinji, da bi ga opazoval. Pa ni mogel nič posebnega ugotoviti: v eni roki brisačo, v drugi krožnik. Poleg sebe je imel strežnik škaf tople vode. Major je zadovoljno nadaljeval svoj sprehod. Ko se je čez nekaj časa vrnil, je strežnik še vedno pomival. To se je zdelo majorju Kingu vendar predolgo. Previdno se je približal in pogledal v kuhinjo. Kaj je zagledal? Na tleh škaf, strežnik si je v mlačni vodi umival noge, poleg pa je bilo še nekaj krožnikov za pomivanje...

Smeh podaljšuje življenje

Smeh podaljšuje življenje. To so sicer ljudje že davno vedeli, pred kratkim pa je bilo to tudi znanstveno dokazano. Nek britanski zdravnik, strokovnjak za psihiatrijo, je namreč objavil rezultate svojega dolgoletnega raziskovanja o povprečnem trajanju življenja ljudi z optimističnim in s pesimističnim značajem. Ugotovil je, da je povprečno življenje optimističnega človeka, t. j. veselega, vedrega človeka, za sedem let daljše od življenja črnogledega pesimista.

Ali že veste...

...da doseže dateljnova palma starost do 200 let? Plodove daje 190 let, in sicer vsako leto okoli 15.000 sladkih in sočnih dateljev!

...da ima tudi krompir spomenik? In sicer so spomenik krompirju postavili v nemškem Oberharzu. Na podstavku z dve-ma stopnicama je velika granitna skala z napisom: »V tej okolici so leta 1748 prvič za poizkušnjo sadili krompir.« — Krompir so sicer pripeljali v Nemčijo že leta 1588, vendar so ga sadili le kot botanično posebnost iz Novega sveta in ne kot tako pomembno hranilno sredstvo za ljudi in živali, kakor ga sadimo danes.

visoka postava v svetlem oklepu in ji zavrže pot.

Irena je vztrepetala in kriknila. Cirila je prihitela in prestregla stolo, ki je zdrknila z njenih ramen.

»Irena, Irena, ne boj se, jaz sem — Iztok, ki te ljubi!«

Irena se je obrnila in hotela zbežati. Toda Iztok jo je prijel rahlo za roko in koprneče zaprosil.

»Bogovi so me čuli, ne zaničuj me til Ko sem zvedel, da grem na dvor s stražo, sem obljubil Devani žrtev, če vidim samo trenutek tvoje oči. In boginja me je uslišala in privedla tvoje korake do mene. Irena, bogovi se vesele najine ljubezni!«

Srce je utripalo v prsih Ireni, ves strah je izginil, moč, da bi bežala, je pešala in vleklo jo je s čudovito silo k Iztoku. Odmaknila mu je roko, Cirila ji je zavila razburjeno telo v stolo, in obstala je pred njim, visokim in mogočnim v blešku mesečnih žarkov.

»Iztok, nocoj sem mislila nate!«

»Kako sem ti hvaležen, Irena! Samo zato, da si enkrat name mislila, samo zato dam življenje zate.«

»Zares sem mislila, še sedajle, ko sem te srečala, in smilil si se mi, Iztok!«

»Kakor boginja si; tudi bogovom se je smilila moja ljubezen!«

»Iztok, pojdi za menoj. Kamnita klop je v senci pinij. Razodenem ti veliko resnico. — Cirila, ti ostani ob meni!«

»Prek morja grem za teboj, Irena. Zakaj brez tebe ne morem in nočem biti, brez tebe je smrt.«

Sedla sta na marmorno klop, Cirila se je stisnila k nogam Irene in se skrbno ozirala naokrog. Pogovora ni razumela, ker ji je bil neznan jezik Slovenov.

»Smilil si se mi, Iztok!«

»Bogovi so ti ganili srce, Irena!« Iskal je njene roke, ki je bila tesno zavita pod stolo.

»Iztok, ti se motiš, ker veruješ na bogove. Tvoji bogovi so laž, en Bog je in en Kristus — Rešitelj.«

Iztok se je nekoliko odmaknil, se začudil in gledal v ognjevitosti oči Irenine, na katere je skozi vrhove pinij lila mesečina.

»Irena, če bi rekel, da so tvoji bogovi laž, bi te razžalil. Veš pa sama, da so naši bogovi boljši od vaših. Bogovi, ki uče Upravdo moriti nedolžne, prelivati kri, o, bogovi despojne, verolomnice, o, molči mi o teh bogovih, Iztok jih zaničuje, kakor zaničuje te, ki vanje verujejo.«

»Glej, Iztok, ti si dober, ti si pravičen, dasi tvoji bogovi niso resnica. Ali je zato Kristus laž, če mu tisti, ki bi mu morali služiti, ne služijo, ki bi ga morali slušati, ne slušajo?«

»Ne govoriva, Irena, o bogovih. Če ti rečeš: Glej, pinija nad nama je božanstvo, Iztok, ji bo postavil žrtvenik in daroval. Če ti rečeš: Glej, ribica, ki je plju-sknila iz morja, je boginja, Iztok ti veruje

in ji vlije vina v morje za daritev — ne govoriva, Irena, o bogovih!«

»Iztok, ti ne boš veroval meni, veroval boš resnici. Še bova govorila o Bogu in tvoje srce bo polno radosti. In če bi ti ne hotel govoriti nikoli več o tem, bi Irena ne govorila s teboj. Mislila bi nate in molila bi Kristusa zate, a mojih oči bi ne uzrl nikoli, Iztoče!«

»Torej govori, poslušal bom, za tvojimi besedami pojdem kakor za glasom slavčka.«

»Nocoj se morava ločiti. Jutri ti pošljem blagovest. Grško že govoriš in bereš. Spoznaš resnico in najdeš ljubezen.«

»Le pošlji, Irena, tisočkrat bom bral, če-sar so se dotaknile tvoje roke. Na srcu bom nosil pod oklepom.«

»Iztok, ti si dober in luč pride v tvoje srce. Ti bivaš pri Epafroditu?«

»Pri njem, ljubica!«

»Ob morju je njegova vila.«

»Vrtovi, kakor tukaj, se igrajo z valovi.«

»Ko prebereš blagovest, pridem v čolnu ponoči in ti jo razložim.«

»O bogovi, kaj vam dam, ker me tako ljubitel!«

Iztok je razprostrl roke in objel Ireno, ki je drhtela v neizmerni razburjenosti. Odkročila bi, pa je že gorel poljub na njenih očeh.

Tedaj se je dotaknila Irene Cirila.

»Presvetla, bliža se nam senca! Za grm je utonila!«

F. S. FINŽGAR

POD SVOBODNIM SONCEM

PRVA KNJIGA POVEST DAVNIH DEDOV

28

Cirila se je skoro vrnila in povedala, da razen straže ni žive duše na vrtu. Iz dvo-rane nimf se čuje glasba. Vsi so še pri večerji.

Irena je ogrnila temno stolo, plašč, zavila glavo v oglavnico in odšla tiho po marmornatih stopnicah. Kakor senca jo je sledila suznja.

Ireni je nova misel prevzela vso dušo. Zamislila se je v apostolski posel, gledala Iztoka, kako žejno bere evangelij, kako hvaležno ji gleda v lice, ker mu je preg-nala temo malikov. Vesele sape so dah-nile v njeno valovito obleko, mirte so šumele, pinije so šepetale v mračnih vrhovih in Irena je spela po belih stezah vsa vesela in navdušena. Njeno srce je objel sladek nemir, njena duša se je že pogo-varjala z Iztokom. Razgrnila je temno stolo, oglavnica ji je zdrknila z glave, kodri so se usuli na čelo in na rame. Vetrovi so se igrali z njimi, Irena se je sprehajala in sanjala lepe sanje.

Kar stopi izza temnega oljkovega grma

Ne rušimo prirodne združbe gozdnega drevja

Povečano povpraševanje in ugodne cene za nekatere gozdne sortimente naj nas ne zavajajo k prekomerni sečnji.

Na pašnih in travnih površinah, ob vodah smo posekali že »gore« hrastja, jelševja, topole, vrbovja, breze. Črni gaber kljubuje še v oddaljenih skrivališčih.

Zaradi neugodne cene žagovcev smreke in jelke izdelujejo gozdni posestniki raje pilote, dolgi gradbeni les, ali pa podirajo tanko drevje za celulozni in jamski les. Drugje pa sekajo hrastov les za tanin kar »na veliko«.

Pri tem pa nihče ne vidi »razpoka«, ki nastanejo v združbah gozdnega drevja, pa naj raste v strnjanih gozdovih, v skupinah ali v vrstah.

Povpraševanje po lesu, cena, blage zahteve kakovosti... vse to je vablivo za sekiro in dober izkupiček v denarju. Denarja nima menda nihče preveč. Res je, da močno izboljšujemo osnove kmetijstva in da na primer s povečano molznostjo krav zmanjšujemo potrebo po poseku lesa, vendar kar preradi pozablamo, da so gozdovi in gozdno drevje sploh čuvarji rodnosti kmetijskih zemljišč.

Govorimo o čebeloreji, ne gojimo pa več medonosnega grmovja in drevja... vrbe... leske... lipe... japonske sofore itd.

Govorimo o pojavih erozije... ne gojimo pa vrbovja, jelše, topole, jesena itd.

ob vodah, gulimo planinske pašnike, tožimo, da viharji vdirajo v doline... stanja gozdov pa ne pregledujemo, ali pa izvršujemo razna pogozdovna dela v preskromnem obsegu. Z drvni na kmetih še ne znamo varčevati, gospodarske stavbe v planinah pa zahtevajo ogromne količine tehničnega lesa, kakor da ne bi bilo drugega gradbenega materiala.

Jz česa sestoji rastlina?

Vse rastline imajo svoje »telo« sestavljeno v glavnem iz istih sestavnih delov, le da so v posameznih rastlinah ti sestav-

ni deli med seboj v različnih razmerjih. Vendar so razlike tako majhne, da jih lahko ugotovimo šele s podrobnejšo kemično razčlenitvijo (analizo). Bistvene razlike nastopijo predvsem v vsebini beljakovin (stročnice — detelje, fižol i. dr.) in maščob (oljnice). Da pa lahko kljub vsem razlikam razložimo sestavo rastline, se bomo poslužili povprečne sestave, okrog katere se gibljejo sestave vseh rastlin, in jo bomo zaradi lažje predstave opisali takole:

100 kg sveže rastline (trave, žita, listja i. dr.) vsebuje 80 kg vode.

Ako bi torej iz kupa sveže mase izločili vso vodo, bi nam ostalo 20 kg tako imenovane suhe snovi rastline. Ta suha snov pa ni iz ene same snovi, pač pa jo sestavljajo poleg vode vse najvažnejše snovi, ki omogočajo rast in razvoj rastline in sicer bi z razčlenitvijo 20 kg suhe snovi dobili sledečo sestavo (kar pomeni, da vsebuje 100 kg sveže rastline): 2.40 kg beljakovin, 6.00 kg surovih vlaken rastline, 9.60 kg snovi, ki ne vsebujejo dušika, 0.80 kg maščobe in 1.20 kg rudninskih snovi.

Teh 1.20 kg rudninskih snovi pa se deli dalje — torej v 100 kg zelene mase je:

0.50 kg kalija, 6 dkg fosfora, 6 dkg železa, 4 dkg kalcija (apna), 34 dkg ostalih rudninskih snovi.

Vse te snovi dobi rastlina iz tal. Če teh snovi ni v tleh dovolj, jih rastlini primanjkuje in se slabo razvija in slabo rodi. Naša tla so najbolj revna fosfora, zato ga moramo, kljub temu, da ga rastlina malo potrebuje, dodajati v obliki fosfornih gnojil. Prav tako primanjkuje v tleh kalija, ki ga rastlina veliko rabi in nam je zato razumljivo, zakaj moramo gnojiti tudi s kalijevimi gnojili. Medtem ko primanjkuje v tleh fosfora in kalija, pa je drugih rudninskih snovi dovolj na zalogi in nam jih ni treba dodajati v obliki umetnih gnojil.

ZA GOSPODINJO IN DOM

Hrana in pijača v vročih poletnih dneh

V poletnem času ne potrebuje človeški organizem toliko hrane kot v drugih letnih časih. To je tudi razumljivo, saj prav hrana daje našemu telesu kalorije, ki telo grejejo. In poleti tega ni treba. Zato nimamo teka.

Zaradi tega ne smemo biti v skrbeh, zlasti pri otrocih, če nočejo jesti. Je to čisto naraven pojav. Pač pa se moramo temu prilagoditi in manj jesti. Kot čutimo temu večjo potrebo po hrani, da dobi organizem več toplote, tako je sedaj, ko je toplote v ozračju preveč, ne potrebuje toliko.

V prvi vrsti ne smemo preobremenjevati prebavnih organov. Morda je prav zaradi tega v tem času toliko obolenj črevesja, ker marsikdo tega osnovnega pravila ne upošteva.

Posebno se moramo izogibati jedi, ki so preveč začinjene in premočne. Zlasti pa ne sme biti sedaj naša hrana preveč zabeljena. Saj je prav maščoba tisto, kar povzroča poleti največ težav organizmu. In tako ostane za našo prehrano poleti predvsem zelenjava in sadje. Seveda pa tudi ne smemo pretiravati. Ni nemogoče,

da zaradi preoblega uživanja sadja organizem tudi oboli. Torej zmernost! Dognali so, da povzročajo črevesne motnje predvsem prevelika izguba soli zaradi preoblega potenja. Zato ni napačno hrano nekoliko bolj soliti.

V tem letnem času smo čezmerno žejni. Telo sicer čuti potrebo po vodi, ker je preveč izgubi s potenjem. Vendar pa je preobilno pitje le nekoliko tvegano, zaradi tega ker nam redči želodčni sok, kar povzroča lenivost črevesja. Poleg tega pa se še bolj potimo, če več pijemo in telo izgublja še več soli.

Smemo potem piti ali ne? Seveda se sme piti, oziroma moramo piti, kako naj sicer nadomestimo vso izločeno tekočino v telesu! Toda piti moramo pred jedjo in po jedi, ne med jedjo. Priporočljivo je piti mleko, dalje je tudi koristno piti sadni sok, zlasti limonin in pomarančni, ker vsebuje mnogo vitamina C, in ki ugodno vplivata na organizem. Oslajena pijača pa je manj priporočljiva, ker ne pogasi žeje, pač pa jo še poveča.

Posebno poglavje so alkoholne pijače. Teh se je treba popolnoma izogibati. Ne

odžejajo skoro nič, povečajo pa vročino, potenje in še na živčevje slabo vplivajo.

Iz vsega tega vidimo, da je poleti najboljše uživati hrano, ki nima dosti kalorij, ki pa kljub temu nudi telesu vse tiste snovi, ki jih potrebuje.

PRAKTIČNI NASVETI

Kadar vkletimo krompir, moramo paziti, da bo popolnoma suh. Položimo ga na podložne deske, tako da more zrak do njega. Klet naj bo suha!

*

Jajca v prahu si pripravimo tako, da rumenjake in beljake zmešamo in gnoto zelo natanko namažemo na plitve porcelanaste krožnike. Suši naj se v zaprtih prostorih, kjer ni prahu. Suh prah hranimo na hladnem v neprodušno zaprtih kozarcih.

Steyr-tractor 80 in 80 a:

Oskrba in nega traktorja ter njegovih priključkov

KATERO HITROST UPORABLJAMO PRI KOŠNJI S TRAKTORJEM?

To je odvisno predvsem od gostote in velikosti trave. Kadar je trava običajno gosta (120 do 140 q/ha) in če so noževa rezila dovolj ostra, uporabljamo za košnjo 2. hitrost. Kadar je trava bolj redka, lahko uporabljamo tretjo hitrost, vendar samo toliko časa, dokler se nam ne zatrapa greben. V tem slučaju moramo takoj preiti na drugo.

Kadar moramo zaradi čiščenja s koso nazaj, moramo kosilni greben postaviti v čistilni položaj. To je potrebno zato, da zunanjo odgrinjalo desko dvignemo, da se ne zariva v pokoseno travo.

KAKO ODSTRANIMO MOTNJE, KI NASTANEJO PRI KOSILNI NAPRAVI:

1. Greben previsoko kosi na notranji strani! Potrebno je matico na ušesu potezne vzmeti priviti. Lahko je temu vzrok tudi previsoko postavljena notranja drsa, ki jo moramo znižati.

2. Greben previsoko kosi na zunanji strani! Znižujemo zunanjo drso.

3. Kosilni greben se zamaši! Temu je lahko vzrok, da je hitrost vožnje prehitra, potrebno je uporabiti nižjo hitrost.

4. Košnja ni čista — kosa lasa.

Potrebno je nabrusiti nož ali preveč skrhan rezila zamenjati. Lahko je vzrok zvit nož, ki ga moramo zravlati.

5. Kosilni nož se težko giblje v grebenu. V tem slučaju je nož ukrivljen in ga moramo izravnati. Lahko pa noževe vodilne ploščice pritiskajo na nož. Potrebno je nastaviti vijak nekoliko odvit tako, da se noževa rezila lahko gibljejo. Razdalja med vodilno ploščico in rezilom naj znaša ca. 0.3 mm.

6. Kadar varnostna sklopka (Klauenkupplung) drsi, čeprav ni trda do predme-

ta v grebenu, potem je pritisna vzmet premalo privita. Potrebno jo je priviti, vendar ne premočno, ker potem bi izključila pogon, če bi prišel trd predmet med prste grebena. Pravilno nastavitve pritisne vzmeti ugotovimo, če v gibajoči nož odreže desko iz mehkega lesa debele 1/2.

Kadar brusimo noževa rezila, pazimo na sledeče: brusimo jih od odstrega roba navzgor, da ne dobimo zapilek. Rezilo (vrstni rob) naj bo ravno in ne ukrivljeno. Pazimo, da jih pri brušenju ne segrejemo, ker postanejo premečki ali pretrdi.

MAZANJE — Dnevno mažimo sledeče dele kosilne naprave:

1. Kroglični ležaj ojnice,
2. Ležaj sprednjega vzvoda poteznega droga,
3. Ležaj zadnjega vzvoda poteznega droga,
4. Ležaj dvigalnega vzvoda,
5. Prav tako dnevno mažemo tudi ostale vzvode.

Jabolka kosilnega noža dnevno parkrat mažemo. Kosilni nož premažemo vselej, kadar je že močno zamazan s petrolejem ali nafto. Tako se nečistoča čim prej odstrani. Večkrat kontrolirajmo in privijmo matice na ojnici.

MLATILNICA

Čeprav je mlatilnica morda najbolj udoben stroj, je prav, da se seznanimo z nekaterimi podrobnostmi glede uporabe in odstranjevanja napak.

Že pri postavljanju mlatilnice za mlajev moramo vedeti nekaj najbolj osnovnih stvari. Mlatilnico moramo postaviti vodoravno po dolžini in širini. Zato imajo večje mlatilnice vgrajene vodne tehtnice. Važno je, da sta jermenica bobna in jermenica pogonskega stroja vzporedni. Če nista, potem jermen spada z njih.

(Nadaljevanje sledi)

ZDRAVSTVENI KOTIČEK

Dobro domače zdravilo

Pred kakimi petdesetimi leti je postalo človeštvo pozorno na neko pleme, živeče na Balkanskem polotoku, ki je bilo čvrsto, zdravo in so ljudje dosegali visoko starost. Po raziskovanjih so dognali, da je vzrok čvrstega zdravja in visoke starosti tamkajšnjih domačinov — kmetov in pastirjev — predvsem v preprosti prehrani, v posebni kislilni mlečni pijači, jogurtu in zrnastem kruhu. Predvsem so iskali razlago, zakaj se je ta pijača pojavila prav na Balkanu in Prednji Aziji. Vzrok temu je toplo podnebje, ki povzroči drug potek kisanja mleka kot pri nas. Višja temperatura vpliva na pospešeni razvoj mikroorganizmov. Prvotno so uporabljali za jogurt ovčje mleko. Zdravniki in znanstveniki pa so dokazali, da trdno zdravje in visoka starost bolgarskega naroda ni v ovčjem mleku pač pa v mikroorganizmih jogurta.

V našem črevesju in želodcu živi nešteto raznih bakterij, ki uravnavajo prebavo, le-te so koristne in škodljive. Če je v črevesju več škodljivih bakterij, povzročajo lahko tudi težavne prebavne motnje. V takih primerih se ne počutimo dobro, smo nervozni in utrujeni. To so strupi gnilobe, ki prihajajo skozi črevesne stene v kri in povzročajo, da se ne počutimo dobro. Vse te motnje se ne pojavijo, če v želodcu prevladujejo koristne bakterije. Nedvomno je, da vplivajo bakterije jogurta ugodno na naše črevesje. V kozarcu jogurta je približno 7 g suhe beljakovine, v tej pa je 1 g snovi, ki jo pozna veda šele nekaj časa, to je glutaminska kislina, ki je dragocena hrana možganskih celic. Le-ta ugodno vpliva na možganske celice in pri napornem delu človeka spet poživljuje. Velikega pomena je

v jogurtu beljakovina, ki posebno pri otrocih in starejših ljudeh ugodno vpliva na prebavo. Pri starejših ljudeh oslabe tudi kislinske tvorbe v želodcu, kar vpliva na to, da se ne zamorijo gnilobne bakterije v hrani, kakor se to dogaja pri mlajših ljudeh. Če pa starejši ljudje uživajo jogurt, je s tem že preskrbljeno za redno in enakomerno čiščenje črevesja.

Jogurt hranimo zmerom v hladnih prostorih in ga varujemo pred neposrednimi sončnimi žarki. Uživamo ga lahko ob vsakem dnevnem času. Lahko ga osladimo s sladkorjem ali marmelado. V mlekarnah pa ga dobimo mešanega z različnimi čokoladnimi in sladnimi dodatki.

Uživanje jogurta je ceneno ljudsko zdravilo, je pa hkrati tudi važno živilo, ki vsebuje vse lastnosti, ki so našemu zdravju potrebne.

Doma pripravimo jogurt tako:

Mleko zavremo, ga odstavimo in počakamo, da se ohladi, da ima približno 40 do 50 stopinj Celzija. Razdelimo ga v pripravljene kozarce in v vsak kozarec damo še žlico jogurta, ki smo ga kupili v mlekarni. Kozarce pokrijemo in jih pustimo stati na toplem mestu približno 4 do 5 ur. Nato pa jih postavimo na hladen prostor, da se ohladijo. Ko je jogurt dovolj hladen, ga že lahko uživamo. Drugi dan pa lahko za precepitev jogurta uporabljamo kar domačega. Šele čez nekaj dni, ko se nam zdi, da se je okus spremenil, kupimo za precepitev spet kozarček jogurta v mlekarni. To lahko ponavljamo ves čas, ko je primerno za pripravljanje jogurta.

